



# NEDELJA



NEDELJNI PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

29 mart 2013.



TURSKA BLOKIRA POČETAK EKSPLOATACIJE GASA U ISTOČNOM MEDITERANU (STR.1)

## PLANIRANI PROBLEM?



[I KINI RUSKI ARKTIK](#)



[ROSNJEFT: ZAJAM OD TNK-BP](#)



[USKORO NAJVEĆI PRERAĐIVAČ?](#)



[GAZPROM I TOTAL BUDE PROJEKT ŠTOKMAN](#)



[GAZPROM KIJEVU: NA SPOT TRŽIŠTU DUPLO SKUPLJE](#)



[SHELL OTVARA ŠKRILJNA POLJA U KINI](#)



[GAZPROMNJEFT ŠIRI BIZNIS](#)



[PROTESTI RADNIKA INE](#)

**ANKARA** – Turska je prekinula rad sa kompanijom Eni zbog partnerstva italijanskog



energetskog velikana sa Kipromu istraživanju nafte i gasa u istočnom Mediteranu, rekao je u sredu u Bakuu turski ministar energije Taner Jildiz. „Turska je odlučila da zamrzne projekte kompanije Eni u zemlji i prekine saradnju“, citira ministra agencija **Anadolu**. Italijanska kompanija je u partnerstvu sa turskim holdingom Čalik bila uključena u

projekat gradnje naftovoda Samsun-Cejhan, kojim bi se transportovala ruska i kazahstanska nafta mimo prezagađenih moreuza Bosvor i Dardaneli.

**RIM** – Reagujući na stav Ankare, čelnik Enija Paolo Scaroni izjavio je u sredu da trenutno projekat naftovoda Samsun-Cejhan „u mirovanju“ jer nije isplativ dok god transport nafte tankerima kroz Bosfor ostaje na niskim nivoima. U razgovoru sa novinarima, na marginama jednog skupa u Rimu, Scaroni je rekao da ne očekuje da se stav Turske odnosi i na projekat Južnog toga, gde je Eni partner ruskom Gaspromu koji – kako je rekao – vodi ovaj posao.

*Dow Jones*

**ANKARA** – Grčka kiparska administracija neće imati izbor do da gas koji pronade u istočnom Mediteranu izvozi preko Turske, rekao je u četvrtak turski šef diplomatije Ahmet Davutoglu. U razgovoru sa novinarima u letu za Tbilisi, on je rekao da vladi u Nikoziji nudi spremnost Ankare da pregovaraju o podeli Kipra na dve države „jer i kiparski Turci imaju ista prava na potencijalne rezerve prirodnog gasa“. Davutoglu je rekao da je ovo prvi put u 30 godina da Turska otvoreno govori o podršci dvo-držanom rešenju Kipra.



*Today's Zaman*

**NIKOZIJA, MOSKVA** - Ruski državni naftni i gasni kolosi Rosnjeft i Gasprom trenutno nisu zainteresovani za kiparske offshore-rezerve prirodnog gasa, odgovoreno je iz Moskve na predlog vlade u Nikoziji da ruske firme razvijaju ta polja u Sredozemnom moru u zamenu za finansijsku pomoć. Kako prenosi 23. marta italijanska agencija **ANSA**, stav je objašnjen time da nisu obavljena seizmička i druga istraživanja kako bi znalo kolike su kiparske rezerve, ali i zbog toga što postoje nerešeni teritorijalni sporovi s Turskom koja je zapretila oštrim protivmerama ako Kipar bude istraživao gas na spornim područjima.





**ЗАШТО АВИОН  
ЛЕТИ ТАКО ВИСОКО?**

**Енергија живота**



**MOSKVA** - Gasprom će verovatno u junu dogovoriti sa Kinom cenu za svoj izvozni gas u tu zemlju, kazao je 27. marta predsednik odbora direktora ruske kompanije Viktor Žubkov. On je rekao za televiziju *Rosija 24* da misli da će iza toga, do kraja godine, biti potpisani i svi ugovori vezani za izvoz gasa. Predviđeno je da Rusija izvozi u Kinu 38 milijardi m<sup>3</sup> gasa godišnje, počev od 2018, uz mogućnost eventualnog povećanja do čak 60 milijardi kubika.



**MOSKVA** – Gasprom je saopštio 26. marta da je povukao tužbu koju je međunarodnoj arbitraži u Stokholmu podneo protiv kompanije Kauno Termofikacijos Elektrine (KTE), pošto se namirio od prodaje akcija te litvanske firme. Litvanija je prošle godine tužila Gasprom arbitražnom sudu zbog formule po kojoj određuje cenu gasa, a ruska kompanija je podnela tužbu zbog neispunjenja ugovora od strane KTE. „Tužba je povučena jer je Gasprom realizovao posao prodaje akcija KTE po ceni koja dozvoljava povraćaj investicija i razuman profit“, saopšteno je iz ruske kompanije. *UPI*

**BAGDAD** - Exxon Mobil pregovara o prodaji 5% od svog udela u iračkom naftnom polju West Qurna-1 investicionom fondu Mubdala iz Abu Dabija. *Reuters* prenosi u četvrtak izjavu jednog iračkog zvaničnika. Neimenovani sagovornik ocenjuje da je ovo deo poteza američkog diva namenjenih smanjenju izloženosti u Iraku, gde je u sukobu sa centralnom vladom zbog poslova sa autonomnom vladom iračkog Kurdistanu. Bagdad smatra nezakonitim te dogovore i rekao je američkoj kompaniji da će morati da bira između West Qurna i poslova u Kurdistanu, ali mu i dalje nudi uslove pod kojima bi ostao u 60 milijardi dolara vrednom projektu. Exxon ostaje u projektu West Qurna 1 barem do iduće godine, ali u isto vreme ide ka smanjenju svog udela da bi se usmerila na druge poslove, rekao je neimenovani zvaničnik.



## NAFTA POSLOVI



**MOSKVA** - Kineska državna naftna firma CNPC postigla je sporazum s ruskom državnom naftnom kompanijom Rosnjeft o istraživanju na tri offshore-polja u Barentsovom i Pečorskom moru. Radi se poljima Zapadno-prinovozemelsko u Barentsovom moru i Južnorusko i Medinsko-varandejsko u Pečorskom moru. Kineski kolos je četvrta strana firma s kojom je Rosnjeft sklopio sporazum o offshore-istraživanju nafte i

gasu u ruskom delu Arktika, posle italijanskog Enija, norveškog Statoila u Barcestovom moru i američkog ExxonMobil-a u Karskom moru, javlja ruski portal *'Oil and Gas Eurasia'*.



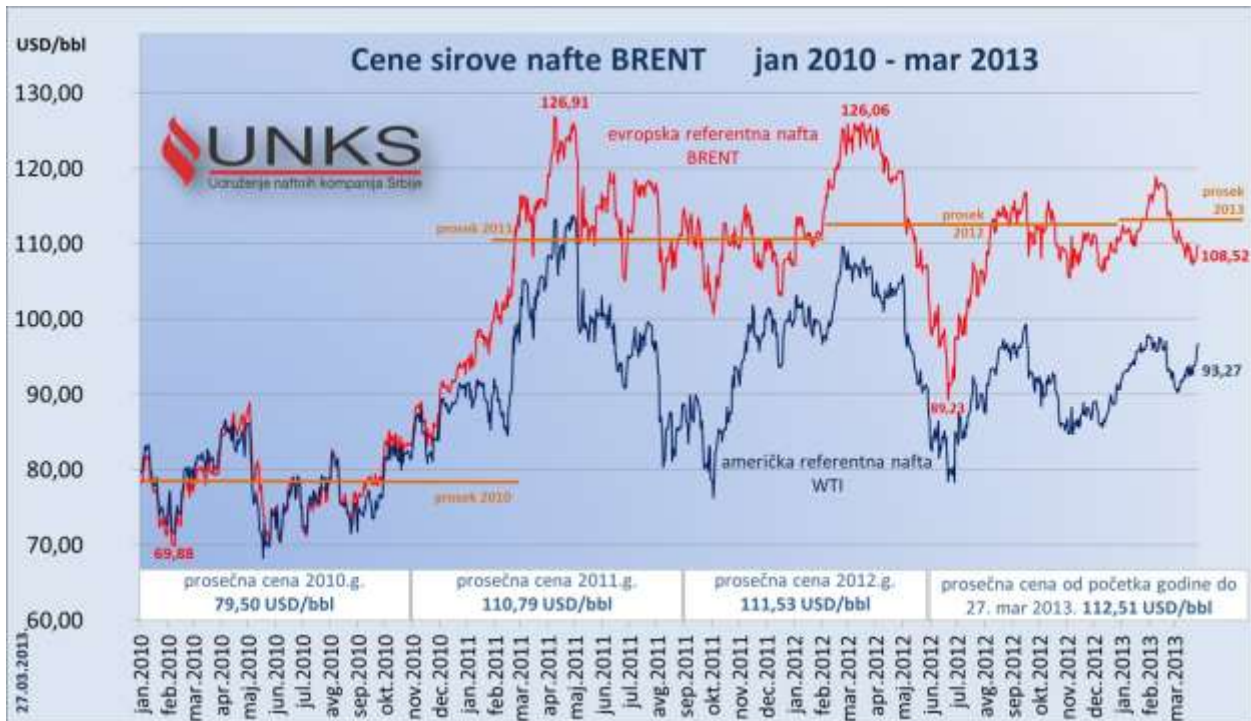
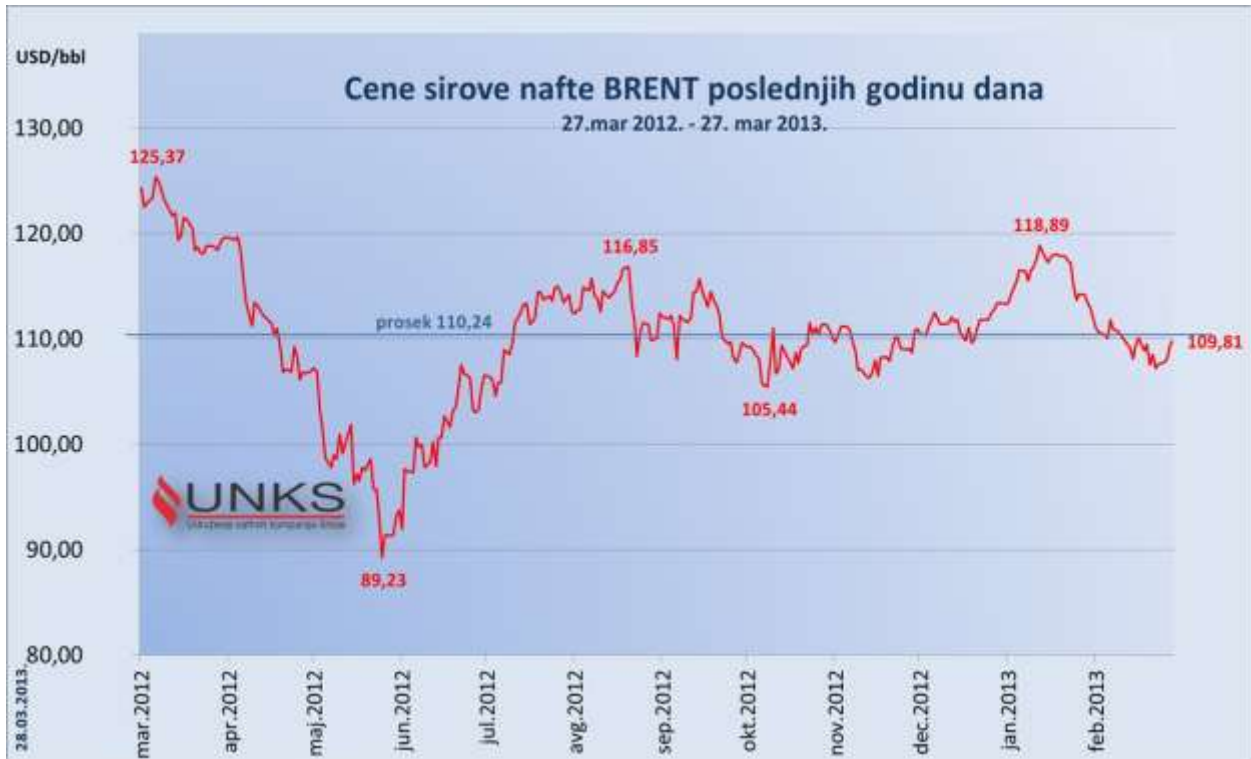
**LONDON** - BP je najavio 22. marta osam milijardi dolara vredan program otkupa deonice sopstvene kompanije, kako bi nagradio investitore od sredstava koje je dobio prodajom polovine ruske kompanije TNK-BP Rosnjeftu. BP navodi da ovaj iznos koji će vratiti svojim deoničarima odgovara vrednosti koju je kompanija originalno investirala u TNK-BP 2003. godine. Preostali gotovinski iznos od prodaje ruskog ulaganja od 4,48 milijardi dolara uložiće se u smanjenje dugova grupacije, prenosi *Reuters*

**HJUSTON** - Korporacija Chevron objavila je u ponedeljak otkriće ležišta nafte u Meksičkom zalivu, svega 19 kilometara od potencijalno velikog polja koje su prošle nedelje pronašli Anadarko Petroleum i ConocoPhillips (vidi [NEDELJA, 22.mart](#)). Chevron navodi da je u Walker Ridge Block 98 u prospektu Coronado pronađena nafta debljine od preko 120 metara, što se smatra proizvodno isplativim rezervoarom. *Reuters*



**MOSKVA** - Upravni odbor Rosnjefta odobrio je više pozajmica, ukupne vrednosti do 9,7 milijardi dolara (152 mlrd.RUB), od kompanije TNK-BP, koju je ruski državni naftni kolos kupio prošle nedelje, prenosi 26. marta *Reuters* informaciju iz regulatornog podneska Rosnjefta. Vest je odmah oborila vrednost akcija firme TNK-BP za skoro 20% na moskovskoj berzi, dodaje agencija. Rosnjeft je inače uzeo

više kredita ukupne vrednosti oko 40 milijardi dolara da bi finansirao kupovinu TNK-BP.





**HJUSTON** – Izvršni direktor naftne kompanije Anadarko Al Walker (foto) gotovo je duplirao primanja u prvoj godini na tom položaju, primivši u fiskalnoj 2012. ukupno 19,6 miliona dolara, računajući platu od 1,3 miliona dolara, bonuse, opcije na akcije i privilegije



uključujući korišćenje privatnog mlaznjaka i klupske članarine. *Upstream* prenosi informaciju iz finansijskog izveštaja kompanije i dodaje da je, poređenja radi, Walkerov prethodnik Jim Hackett u 2011. zaradio „svega“ 9,8 miliona dolara. Walker (56) je došao na kormilo američke privatne kompanije u maju 2012.



**PEKING** - Halid al-Falih, izvršni direktor kompanije Saudi Aramco rekao je u sredu da će ovaj najveći svetski izvoznik sirove nafte postati i najveći proizvođač naftnih derivata i petrohemijskih proizvoda. On je na jednom energetsom skupu u Pekingu rekao da će Aramco u godinama koje dolaze postati najveći pojedinačni prerađivač nafte u svetu. Prošle godine je Al Falih rekao da saudijska kompanija planira da za deset godina udvostruči prerađivačke

kapacitete na osam miliona barela na dan. *Bloomberg*



## PRIRODNI GAS

**MOSKVA** – Iz Gasproma je rečeno u četvrtak da kompanija razgovara sa francuskim Totalom o novom sporazumu vezanom za trenutno zaleđeni projekat gasnog polja Štokman ispod Barenčovog mora. Gasprom navodi da je dogovoreno da se pripremi hodogram za



potpisivanje novog sporazuma vezanog za sprovođenje projekta ... uz moguće smanjenje investicionih i operativnih troškova . Projekat Štokman, iz koga je prošle godine istupio norveški Statoil, zamrznut je u avgustu zbog prekoračenja planiranih troškova. **Reuters**



**MOSKVA** – Rusija je spremna da izvozi do 40 milijardi kubika gasa u Veliku Britaniju, što je bezmalo onoliko koliko je ta zemlja godišnje uvozila u poslednje tri godine. Predsednik Gasproma Viktor Žubkov je rekao u sredu na ruskoj nacionalnoj televiziji da je Rusija jedina zemlja koja može Britaniji da obezbedi stabilno snabdevanje gasom. On je dodao da je Gasprom spreman da izvozi više gasa u kontinentalnu Evropu, ali da „Evropa mora da odluči koliko joj je gasa potrebno“. **Argus**

**MOSKVA** – Gasprom je u 2012. godini primio 285,7 milijardi rubalja, ili 9,19 milijardi dolara od ukrajinske kompanije Naftogaz Ukrainy za isporučeni prirodni gas, što je 16,4% manje nego u 2011. godini, saopšteno je u četvrtak iz ruske kompanije. U izveštaju se navodi da je Naftogaz jedini nepovezani Gaspromov kupac koji učestvuje sa više od 10% u njegovim prihodima od prodaje gasa, iako je taj procenat smanjen sa 12,1% u 2011, na 10,2% prošle godine. *Interfax-Ukraine*



**MOSKVA** - Izvršni direktor Gasproma Aleksej Miler kazao je u ponedjeljak da je cena ruskog prirodnog gasa za Ukrajinu niža od cene gasa na spot-tržištu. U Velikoj Britaniji je cena gasa 22. marta dostigla 0,8 USD/m<sup>3</sup>, što je dvostruko više od cene koju plaća Ukrajina. Početkom marta ukrajinski ministar energetike Eduard Stavicki izjavio je da Ukrajina traži snižavanje cena gasa na nivo prosečne cene gasa na nemačkom spot-tržištu koja je tada iznosila oko 0,35 USD/m<sup>3</sup>. Nedavno je ukrajinski ministar naveo da očekuje da će cena ruskog prirodnog gasa za Ukrajinu porasti sa 406 USD/1000m<sup>3</sup> u prvom kvartalu na 426 USD/1.000m<sup>3</sup> u drugom kvartalu 2013. godine, javlja ruski portal *Oil and Gas Eurasia*.

**TIRANA** – Konzorcijum Transjadranskog gasovoda (TA) saopštio je u ponedjeljak da je završen idejni projekat (FEED) ovog

poduhvata koji planira da transportuje gas iz Kaspijskog regiona preko Grčke i Albanije, ispod Jadrana, do Italije i odatle bi on išao postojećim gasovodima ka Zapadnoj Evropi. „Inženjerski tim TAP-a ke završio definisanje ključnih parametara planiranog gasovoda, kao što su optimalna kopnena i podmorska trasa, specifikacije materijala, dizajn ventila, kompresorskih stanica itd“, saopšteno je iz konzorcijuma. Operateri azerbejdžanskog ogrmonog gasnog polja Šah Deniz treba do juna ove godine da, između projekata TAP i Nabucco, izaberu transportni pravac za izvoz gasa u Evropu. *SeeNews*



**PEKING** - Royal Dutch Shell će investirati milijardu dolara u razvoj rezervi škrljnjog gasa u Kini, rekao je izvršni direktor anglo-holandske kompanije Peter Voser. Shell je dobio odobrenje vlade da u okviru ugovora o podeli proizvodnje realizuje sa kineskim kolosom CNPC ove poslove, rekao je Voser u jednom intervjuu u utorak u Pekingu. *Bloomberg*

**MOSKVA** - Gasprom trenutno razmatra mogućnosti kupovine modernih kombinovanih elektrana u više evropskih zemalja, saopšteno je 22. marta iz kompanije, a prenosi *Interfax*. Kompanija ove investicije vidi kao zaštitu od rizika promena cena prirodnog gasa, odnosno veće zarade na prodaji električne energije, ako gas pojeftini. Gasprom navodi da razgovara sa praktičnom svim svojim evropskim partnerima o saradnji u ovom sektoru energetike.

## REGION JI EVROPE

**BUKUREŠT** – Marine Bunker – ćerka kompanija Gaspromnefta na tržištu Rumunije kupila



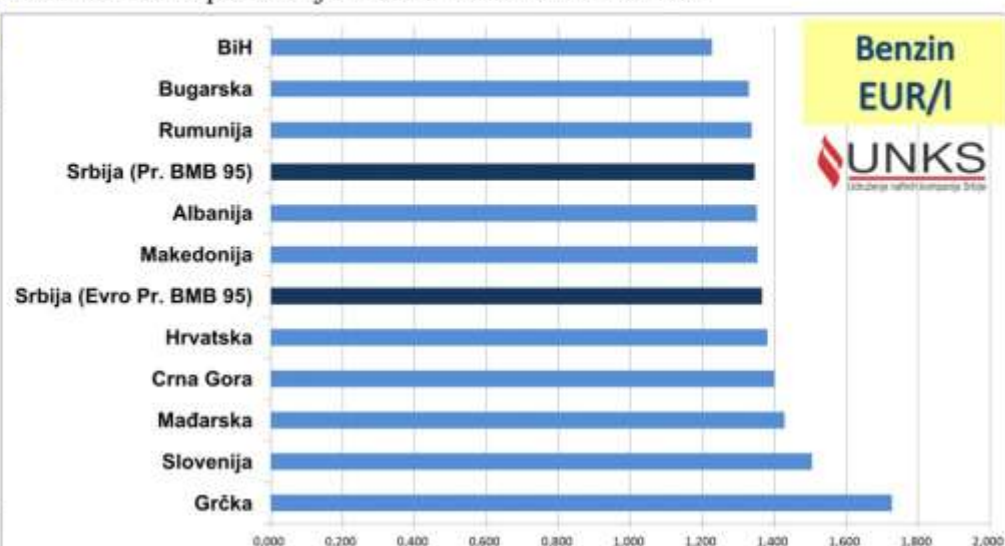
je od firme Unicom Holding rumunsku firmu Marine Bunker Balkan, koja posluje u crnomorskoj luci Konstanca, saopšteno je u sredu iz ruske naftne kompanije, bez preciziranja cene posla. Ova, ujedno prva kupovina jedne firme u inostnatsvu, u skladu je sa planom Gazpromneftove Marine Bunker da postane značajan igrač u ovom sektoru naftne privrede na međunarodnom tržištu, dodaje se u saopštenju. Kompanija navodi da planira širenje poslova u

Rumuniji na luke Mangalija i Midija, sa sa bunker gorivom za brodove proizvedenim u Gaspromneftovim rafinerijama u Rusiji i Srbiji. *media.gazprom-neft.ru*

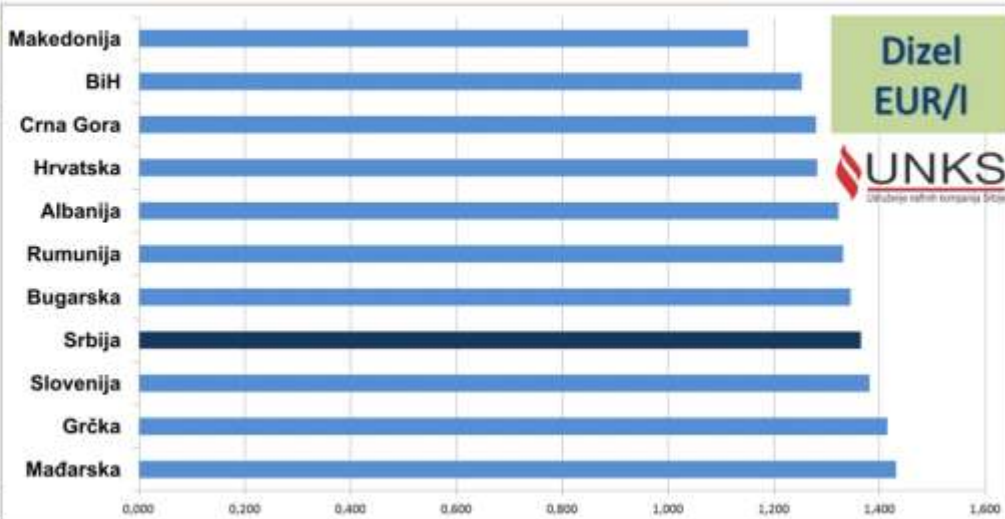


Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona  
27.03.2013 izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

Benzin (EUR/l)		
UNKS <small>Udruženje naftnih kompanija Srbije</small>	BMB 95 (EN 228)	procenat prosečne cene u regionu
Grčka	1,728	123,78%
Slovenija	1,505	107,81%
Mađarska	1,428	102,29%
Crna Gora	1,400	100,29%
Hrvatska	1,381	98,93%
<b>Srbija (Evro Pr. BMB 95)</b>	<b>1,366</b>	<b>97,85%</b>
Makedonija	1,354	96,99%
Albanija	1,351	96,78%
<b>Srbija (Pr. BMB 95)</b>	<b>1,345</b>	<b>96,35%</b>
Rumunija	1,338	95,85%
Bugarska	1,329	95,20%
BiH	1,227	87,89%
Prosečna cena u regionu		<b>1,396</b>



Dizel (EUR/l)		
UNKS <small>Udruženje naftnih kompanija Srbije</small>	Evro dizel (EN 590)	procenat prosečne cene u regionu
Mađarska	1,431	108,16%
Grčka	1,415	106,92%
Slovenija	1,381	104,35%
<b>Srbija</b>	<b>1,365</b>	<b>103,15%</b>
Bugarska	1,345	101,61%
Rumunija	1,331	100,57%
Albanija	1,323	99,94%
Hrvatska	1,283	96,91%
Crna Gora	1,280	96,72%
BiH	1,253	94,66%
Makedonija	1,151	87,00%
Prosečna cena u regionu		<b>1,323</b>



# UNKS

Udruženje naftnih kompanija Srbije

**ZAGREB** - Više od hiljadu radnika Ine iz cele Hrvatske okupilo se u četvrtak ispred sedišta hrvatske naftne kompanije u Zagrebu zbog protesta protiv smanjivanja broja zaposlenih i nepotpisivanja kolektivnog ugovora. Sindikat Inaš koji organizuje protest, upozorava da su u pregovorima došli do samog kraja s otvorenim sporom oko člana kolektivnog ugovora koji bi štutio radnike od izdvajanja delatnosti u zasebne firme, a to se pre svega odnosi na delatnost maloprodaje. Kažu da bi to moglo stvoriti višak radnika i njihovo otpuštanje. Radnici protestuju i zbog isključive primene Pravilnika



o radu, osnivanja nove firme u vlasništvu Ine u koju bi, kako tvrde sindikati, poslodavac mogao smestiti 2.500 radnika benzinskih stanica. Upozoravaju i na plan Uprave Ine o preradi nafte u Rafineriji Sisak koja je više nego duplo manja od nekadašnjih dva miliona tona godišnje. *Energetika-net*

**ZAGREB** - Agencija za zaštitu tržišne konkurencije odobrila je koncentraciju firme Crodux derivati i OMV Hrvatska nastale Croduxovim preuzimanjem 100% udela u temeljnom kapitalu OMV Hrvatska. Agencija je ocenila da nije reč o koncentraciji koja bi mogla imati značajan uticaj na tržišnu konkurenciju jer se ne stvara novi niti jača postojeći vladajući položaj učesnika koncentracije. Naime, posle realizovanja koncentracije njihov zajednički udeo na tržištu skladištenja naftnih derivata biće između pet i 10%. To može doprinijeti smanjenju asimetrije, jer najveći tržišni udeo na njemu – između 75 i 80% - ima Ina. *Energetika-net*

**ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ**  
КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Privredna komora Srbije svetu kaže da je svakom članovima, svima privrednicima, subjektivna besplatno i nadležno kvalifikovane elektronske sertifikate, pomoću kojih možete iz svoje kompanije (ili porodice) i/ili privredne, poslovne ili vanposlovne radne snage i proizvoditi sa razlika Srbije, uključujući ponudu i tražnju, elektronski elektronski dokumentaciju, prodaju i odjavu zaposlenih.

Ova inicijativa, sprovedena u jedinstvenom uslugi Privredne komore Srbije svetu kaže da pruži radnicima i poslovanje podlaga sigurno elektronski poslovanje, sa vama, privrednicima, subjektivno, proizvodnja i povećanje efikasnosti u radu.

pkcsa@pkcs.rs [www.pkcs.rs/cn](http://www.pkcs.rs/cn)

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ [www.pkcs.rs](http://www.pkcs.rs)

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ